

Bisitterne finder intet at anmerke.
Forretningen avsluttet.

(sg.) Hjalmar Ohlsen,

(sg.) H. Stranger Sand. (sg.) A. Floor.

D/S «Grane» (J. V. T. B.) av Bergen.

Reg.ton br.: 1122, last: kul, ødelagt 9de mars 1918 paa reise fra Swansea til Rouen. Omkommet: 2 mand.

Aar 1916, den 13de mars, avholdtes efter berammelse sjøforklaring paa generalkonsulatet i London i anledning av D/S «Grane»s sækning den 9de s. m.

Forretningen administrertes av generalkonsul W. Eckell, og som bisittere fungerte fhv. skibsfører H. Stranger Sand og fhv. skibsfører Thor Bruu.

Kaptein Herman Johan Amundsen, av Bergen, fremstod og forklarte, at han var fører av D/S «Grane» av Bergen. kjendingssignal J. V. T. B., drægtig 1122 tons brutto, 682 tons netto, bygget av staal i Bergen i 1898, klasse I A I i Norsk Veritas, værdi og assurance ubekjendt.

Fartøiet, som } tilhørte A/S D/S «Grane», disponent herr Albert Schjelderup, Bergen, og som hadde en besætning av 14 mand foruten føreren, var paa reise fra Swansea til Rouen med 1430 tons kul (værdi og assurance ubekjendt), da det den 9de mars kl. 9.15 aften sank efter en eksplosion, foraarsaket av torpedo eller mine, 5 kvartmil vest sydvest av Portland Bill.

To mand av besætningen savnes:

1. Kok Rolf Hjelmerud, ca. 24 aar, av Kristiania.
2. Matros Størke Møllegaard, 28 aar, av Trondhjems distrikt.

Da skibets dagbøker, likesom alle papirer gik tapt, indleverte dep. en skriftlig beretning av følgende indhold:

Beretning om S/S «Grane»s sækning paa reise fra Swansea til Rouen.

Fredag den 8de mars klokken omtrent 2 morgen avgik fra Swansea med

lods ombord og styrte efter dennes anvisning ut dokken og revieret.

Vinden frisk SO-lig med mørk klar luft. Dypgaaende forut 14 fot, agter 15' 10". Da vi var klar bankerne ankredes for styrbord anker, 45 favne kjætting, med Mumbles fyr i WNW for at oppebie dagslys, samt gjøre skibet fuldstændig sjøklar.

Klokken 8 morgen hev op og fortsatte reisen efterat ha klart op dækket, skalket agterluken, samt faaet livbaatene utsvinget og klargjort til øieblikkelig firing.

Styrte langs landet efter den i Swansea mottagne instruks og ankom til Falmouth for videre ordre. Lørdag den 9de mars klokken 7 morgen. Efter at ha motat ny instruks avgik klokken 8 morgen, og fortsatte videre følgende landet i ca. 2 a 3 miles avstand. Klokken 4 efterm. passertes Start Point. Vinden var jevn bris av østlig med smult vand og sterk soldise og koldt. Klokken 5 $\frac{1}{2}$ efterm. passertes Berry Head, dist. ca. 7 mil, og fortsattes videre ind i Lyme Bay. Ved mørkets frembrud forandredes kursen til natrute kurs, viz. forat gaa 7 miles av Portland Bill og styredes SO til O.

Sidelanterne var utsatte, men tildekket med seildugsskjærmer, ellers førtes ingen andre lanterner og alle blindeventiler var nedlukket og der vistes ingen lys fra skibet.

Klokken 9 $\frac{1}{4}$, hørtet pludselig en forfærdelig eksplosion forut om styrbord, og hele forluken og dækket forut blæste i luften, samt en sky av kul og vand og røk stod høit over mastetoppen. Skibet kastet sig over mot bakbord og rystet og skalv og begyndte øieblikkelig at synke.

Øieblikkelig efter eksplosionen kom en vandsøile styrtende over skibet midtskibs som rev bort styrbord side av broen, samt slog ut hele bunden i styrb. livbaat. Alle mand løp nu til bakbord livbaat og begyndte at fire denne ned, men førend vi hadde faat baaten firt i vandet sank skibet saa hurtigt at baaten fløt allerede jevn med underbroen, og alle som var i nærheten hoppet ind og begyndte at

hukke ind taljer og fangeline. Først fik vi baaten klar sank skibet med forskibet, og den agterste livbaatdauid tok fat i livbaaten og kastet den rundt for os, saa vi laa alle i vandet og holdt os i baathvælvet.

Efter at ha blit ført et stykke bort fra skibet, hvorav nu en ca. 20 a 30 fot av agterenden stod ret op i luften, fik vi se noget mørkt flyte et stykke borte, som viste sig at være en av redningsflaatene. Denne fik vi saa fat i og 7 mand av de 10 som laa paa baathvælvet gik op paa flaaen.

Ved mønstring manglet vi 5 mand, men en liten tid efter hørte vi skrik et stykke borte. Dette viste sig at være 2den styrmanden, samt to mand som laa i vandet. 2den styrmand hadde av sjøen blit ført agterover agterdækket da skibet sank og hadde klamret sig til agterste redningsflaate, som fløt av da skibet tilslut sank ned med agterenden. Han fik ved hjælp av et bord eller bret roet sig bort og bjærget op paa sin flaate de to mand.

Senere fik vi roet flaatene tilsammen og forsøkte vi da at faa baaten paa ret kjøl, men dette lykkedes ikke, da vi var meget utmattet og rystet av kulde.

Ved nærmere mønstring nu manglet vi kok Rolf Hjælmerud, samt rormanden Størke Møllergaard, de var begge bleven seet under utsætningen av livbaaten, men ikke senere, og vi frygter for, at de er kommet under hvælvingen av livbaaten.

Hele katastrofen fra skibet blev rammet til det var sænket stod paa i høiden et minut og flere av os fik ikke tid at gaa i baaten engang, men maatte springe paa vandet.

En tid senere fik vi se et rødt lys et stykke borte, og begyndte da alle at raape om hjælp. En stund efter kom en britisk torpedobaat (hitkaldt av lyden av eksplosionen) op, og ved hjælp av sin lyskaster se os paa flaatene, samt hørte skriket, og denne tok os da ombord klokken 10^{1/4}. Vi var da meget stive og rystede av kulde, halvklædte og vaate som vi var.

Ombord i torpedobaaten fik vi tage tøiet av samt fik varm kaffe og blev pleiet paa det bedste og senere landsat i Weymouth klokken 1^{1/2} morgen søndag den 10de mars.

London den 12te mars 1918.

(sg.) H. J. Amundsen,
fører.

Dep. henholder sig til det i beretningen anførte og tilføier paa forespørsel, at det var en mørk, stjerneklar og kold aften med østlig jevn bris og smult vande. Skibet syntes at bli rammet paa siden omtrent ved fokkemasten, hvorfor dep. tror, at det var en torpedo. En undervandsbaat skal samme eftermiddag ha været observeret utenfor Berry Head.

Oplæst og vedtat hvorefter dep. fratraadte.

Vidnerne fremstod, nemlig:

1. 2den styrmand Ingebret Ingebretsen, 29 aar, av Brevik.
2. Maskinist Ingolf Andersen, 36 aar, av Bergen.
3. Letmatros Axel Hugo Henriksson, 19 aar, av Oxeløsund.

Edens betydning blev foreholdt vidnerne, som derefter fratraadte, undtagen:

1ste vidne, 2den styrmand Ingebretsen, som forklarte, at han ved leiligheten hadde vakt og befandt sig, da eksplosionen indtraf, i bestikken for at se, om tidevandet var med eller mot. Kapteinen, rormanden og utkiksmanden var alle paa broen. Utkiksmanden pleiet at staa paa broen, undtagen i snevre farvand. Vidnet løp ut av bestiklugaren og fandt, at styrbords side av broen var helt ødelagt, og at alt laa hulter til bulter. Styrbords baat var ødelagt. Vidnet søkte at faa fat i hurtiglukkeren, men den var forsvundet. Det var en ualmindelig kraftig eksplosion, og vidnet fik en søile av kul og vand over sig. Skibet begyndte straks at synke med bougen først, og bakbords livbaat gik rundt, da man skulde sætte den paa vandet. Vidnet blev av vand-

flommen ført agterover og kom op paa flaaen. Herfra saa vidnet livbaaten i vandet med bunden op og trodde, at alle de andre var omkommet. Da agterskibet sank, fløt vidnet med flaaen paa sjøen, og vidnet hørte nu skrik i vandet, rodde bortover ved hjælp av en malerstilling og fik tat op Axel Henriksson og matros Kristian Axelsen. De, som var i baaten, hadde faat fat i den andre flaae, og siden kom begge flaaer sammen. Straks efter ulykken saaes en hvit lanterne, men man hadde intet, hvormed man kunde henlede skibets opmerksomhet, indtil skibet en time senere kom saa nær, at man kunde rope til det. Det var en britisk torpedo-baat, ombord i hvilken de blev mødt med den største venlighet. Vidnet hverken saa eller hørte noget til de to savnede. Vidnet antar, at eksplosionen er forarsaget av en torpedo. En mine vilde antagelig enten ha rammet i bunden eller i vandflaten.

Oplæst og vedtat, hvorefter vidnet frattraadte.

2det vidne, maskinist Andersen, fremstod og forklarte, at han ved leiligheten hadde vakt i maskinen og var paa vei ned i maskinen, da eksplosionen indtraf. Alle lys i maskinen gik straks ut. Vidnet, som blot var kommen et par trin ned paa lederen, gik op igjen og fik en søile av kul og vand over sig. Vidnet søkte ind i byssen for beskyttelse og sprang siden op paa broen for at gaa i styrbords baat, men det viste sig, at bunden var gaat ut paa den. Vidnet var derefter med om at sette ut bakbords baat og kom i vandet, da baaten gik rundt. Kom sammen med andre op paa baathvælv. Man fik saa øie paa den ene flaae, og kaptein Amundsen svømmet bort og fik fat i den. Vidnet saa kokken gaa op paa broen, men saa ham ikke senere og sa aheller ikke den anden savnede. Den fyrbøter, som hadde vakt, fikk reddet sig op, men maskinen gik endnu, da skibet sank. Hurtiglukkeren paa broen var væk. Alle brukte at ha redningsveste paa sig om natten.

Oplæst og vedtat, hvorefter vidnet frattraadte.

3dje vidne, letmatros Henriksson, fremstod og forklarte, at han ved leiligheten hadde utkik paa broen og stod ved siden av kompasset om bakbord. Kapteinen stod paa styrbords side, og matros Møllergaard var tilrors. Vidnet hadde ikke set eller hørt noget mistænkeligt før eksplosionen indtraf. Vidnet blev som bedøvet, fikk en søile av kul og vand over sig, blev kastet om paa broen og fikk kapteinen over sig. Jumperstaget var faldt ned, og vidnet kom ind i flaglinerne, men kom klar igjen. Vidnet saa kokken og førstestemeren komme op paa broen, men saa intet til Møllergaard. Vidnet kom i vandet, da baaten gik rundt, og fikk høire fot fast i taljen, men kom løs og blev efter en halv times forløp trukket op paa flaaen av 2den styrmand.

Oplæst og vedtat.

Samtlige vidner fremstod, og kapteinen beretning blev oplæst for dem. De erklærte paa forespørsel, at de intet hadde at bemerke til sammes indhold.

Vidnerne, som ikke hadde paahørt hinandens forklaringer, blev derefter edfæstet.

Bisitterne finder intet at anmerke.

Forretningen avsluttet.

(sg.) Waldemar Eckell.

(sg.) H. Stranger Sand. (sg.) Thor Bruu.

D/S «Skrymer» (M.J.F.V.) av Kristiania.

Reg.ton br.: 1476, last: kul, ødelagt 10de mars 1918 paa reise fra Port Talbot til Rouen. Omkommet: 2 mand.

Utskrift av sjøforklaring

avholdt for vicekonsulatet i Cardiff den 13de mars 1918, administrert av den kst. vicekonsul E. Fr. Dahl med bisitterne: fhv. skibsfører C. A. Carlsen og fhv. skibsfører T. N. Torgersen i anledning av at ovennævnte skib den 10de mars 1918 blev sænket ved torpedo fra en undervandsbaat paa reise fra Port Talbot til Rouen.